

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ทุกวันนี้เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าภาษาต่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญจนเรียกได้ว่า เป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารกันทั่วโลก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ แม้ว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษจะมาจากทั่วทุกมุมโลก และสื่อสารด้วยสำเนียงที่แตกต่างกัน แต่กลับเข้าใจกันได้เนื่องจากใช้หลักการทางภาษาเดียวกัน สาเหตุที่ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาของโลกไปแล้วนั้น เดวิด คริสตัล (2003 : 106) กล่าวว่า เนื่องมาจากการสำรวจและล่าอาณานิคมของชาวอังกฤษ ซึ่งเป็นชนชาติเจ้าของภาษา และได้แผ่ขยายอิทธิพลไปยังทวีปอเมริกา เอเชีย รวมถึงออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ จนกระทั่งในศตวรรษที่ 19 มีการล่าอาณานิคมไปยังทวีปแอฟริกาและภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก และในศตวรรษที่ 20 ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาราชการ หรือกึ่งราชการในรัฐอิสระใหม่ๆหลายแห่งทั่วโลก อย่างไรก็ตามนอกเหนือจากการล่าอาณานิคมข้างต้นแล้ว สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาของโลกก็คือ อิทธิพลและความเข้มแข็งของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งแม้จะเป็นประเทศที่เกิดจากการตั้งถิ่นฐานใหม่ของชาวอังกฤษเดิม แต่ด้วยความเป็นประเทศใหม่นี้เองที่ทำให้สหรัฐอเมริกา ผลักดันตนเองจนกลายเป็นประเทศมหาอำนาจในด้านต่างๆ ประกอบกับมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 20 ซึ่งมีผลทำให้ภาษาอังกฤษแบบที่ชาวอเมริกันใช้มีบทบาทสำคัญไม่น้อยไปกว่าภาษาอังกฤษแบบเดิม เนื่องจากเป็นภาษาที่ต้องใช้ในการสื่อสารทางธุรกิจไปโดยอัตโนมัติ สาเหตุดังกล่าวนี้เองทำให้ในปัจจุบันภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาที่ใช้กันมากกว่า 75 ประเทศทั่วโลก ในทุกทวีปและทั่วภาคพื้นแอดแลนติก อินเดียน และแปซิฟิก

สำหรับในประเทศไทยนั้น สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537 : 12-13) กล่าวว่าภาษาต่างประเทศเริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยตั้งแต่สมัยโบราณ เมื่อประเทศไทยเริ่มติดต่อกับต่างประเทศ และเกี่ยวข้องกับประชาชนไทยมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อมิชชันนารีชาวอเมริกันได้จัดให้มีการสอนภาษาอังกฤษให้แก่เด็กในหมู่บ้านมอญใต้ คลองบางหลวง และได้มีเจ้านายและข้าราชการสมัครเรียนเป็นจำนวนมากจนมีความรู้แตกฉาน ต่อมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เนื่องจากเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นกุญแจนำไปสู่การเรียนรู้ด้านวิทยาการต่างๆ จากประเทศตะวันตก ความเข้าใจเรื่องระบบการเมืองในยุโรป ตลอดจนเพื่อให้ประเทศไทยรักษาเอกราชไว้ได้ จึงได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้จ้างครูชาวตะวันตกมาถวายการสอนภาษาอังกฤษแก่พระราชโอรสและพระราชธิดา

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภาษาอังกฤษเริ่มมีบทบาทและความสำคัญมากขึ้นในวงการการศึกษาของไทย เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการให้มีการตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษขึ้นในพระราชวัง โดยจ้างครูชาวต่างประเทศมาถวายการสอนพระเจ้านั่งอียาเธอและนักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวง จนกระทั่งปี พ.ศ.2424 ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในประวัติศาสตร์การศึกษาของไทย และนับตั้งแต่นั้นมาก็มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยมีการกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับเรียนในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าวมาจึงบ่งบอกได้ว่าคนไทยได้รับการสนับสนุนด้านการเรียนภาษาอังกฤษตลอดมา เนื่องจากสถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันการศึกษาต่างๆ เล็งเห็นประโยชน์ของภาษาอังกฤษมาโดยตลอด นอกจากนี้ เดวิด คริสตัล (2003 : 106) ยังได้กล่าวว่าความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการศึกษา ที่ปรากฏในโลกปัจจุบันนี้มักจะได้รับถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษ และกว่าร้อยละ 80 ได้มีการบรรจุไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเขียนเป็นภาษาอังกฤษเช่นกัน ดังนั้นหากเราสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับนานาประเทศได้ เราก็จะสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ร่วมกับชาวต่างชาติได้ และบุคลากรไทยที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษดังกล่าวก็จะเป็นที่ต้องการทั้งในองค์กรของภาครัฐ และเอกชน

ดังที่ทราบกันแล้วว่าผลจากการขยายอาณาเขตของประเทศอังกฤษประกอบกับอิทธิพลของประเทศสหรัฐอเมริกาในด้านต่างๆ ทำให้ออกจะมีการใช้ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ (British English) และภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน (American English) แล้ว ยังเกิดภาษาอังกฤษแบบต่างๆ ขึ้นมากมาย เนื่องจากอิทธิพลของทั้งสองประเทศข้างต้นที่มีต่อประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ภาษาอังกฤษรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจึงได้แก่ ภาษาอังกฤษแบบแคนาดาเดียน (Canadian English) ภาษาอังกฤษแบบออสเตรเลียเนียน (Australian English) ภาษาอังกฤษแบบนิวซีแลนด์ (New Zealand English) ภาษาอังกฤษแบบอินเดียเนียน (Indian English) ภาษาอังกฤษแบบแอฟริกัน (African English) และภาษาอังกฤษแบบแอฟริกันอเมริกัน (African-American English) เป็นต้น ภาษาอังกฤษทุกประเภทที่กล่าวมานั้นล้วนมีลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์พื้นฐานที่เหมือนกัน แต่อาจแตกต่างกันที่สำคัญ การใช้คำศัพท์ สำนวน สแลงบางคำ หรือการสะกดคำ ตัวอย่างเช่น ชาวอังกฤษเรียกอาคารที่อยู่อาศัยซึ่งแบ่งเป็นหลายห้องหลายชั้นว่า 'flat' แต่ชาวอเมริกันเรียกว่า 'apartment' (Hornby, 2005 : 587) หรือการที่ชาวอเมริกันสะกดคำว่า 'organization' ซึ่งหมายถึง องค์กร โดยใช้ตัวอักษร 'z' ประกอบ ขณะที่ชาวอังกฤษสะกดว่า 'organisation' โดยใช้ตัวอักษร 's' ประกอบ

สำหรับในประเทศไทย มีการติดต่อและความสัมพันธ์อันดีกับทั้งประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา มาช้านาน จึงมีข้อสังเกตว่าภาษาอังกฤษทั้งสองแบบเป็นที่นิยมในหมู่ผู้เรียนมาก เนื่องจากได้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบอังกฤษมาตั้งแต่เริ่มแรก ประกอบกับความนิยมภาษาอังกฤษแบบอเมริกันนั้นก็เพิ่มขึ้นในภายหลัง ดังที่เจสสิว เอกนิยม (Chaleo Eknuyom, 2006) ได้กล่าวไว้ว่าในปัจจุบันผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยนิยมภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน เนื่องจากเห็นว่าคำศัพท์ และการสะกดคำนั้นสะดวกและจดจำได้ง่ายกว่า สำเนียงการออกเสียงฟังแล้วเข้าใจง่าย ประกอบกับผู้สอนหลายคนจบการศึกษาจากประเทศสหรัฐอเมริกา จึงคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษแบบอเมริกันมากกว่า อย่างไรก็ตามเนื่องจากยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าภาษาอังกฤษแบบใดเป็นที่นิยมมากกว่า ผู้สอนจึงควรสอนภาษาอังกฤษทั้งสองแบบควบคู่กัน โดยเน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงข้อแตกต่างของภาษาอังกฤษทั้งสองแบบดังที่ได้กล่าวไปแล้ว เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องเป็นระบบ

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า ภาษาอังกฤษแบบที่นิยมมากในประเทศไทย คือแบบอังกฤษและอเมริกัน สถานศึกษาต่างๆจึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งสองแบบ โดยแต่ละแห่งอาจเน้นการสอนแบบใดแบบหนึ่งเป็นหลัก สถานศึกษาในระดับต้นบางแห่งอาจเน้นแบบหนึ่ง ขณะที่ในระดับที่สูงขึ้นอาจเน้นอีกแบบหนึ่ง และในบางครั้งในสถานศึกษาแห่งเดียวกัน ผู้สอนแต่ละคนก็อาจเน้นการสอนภาษาอังกฤษในแบบต่างกัน ดังนั้นหากผู้สอนขาดความชำนาญในการสอนภาษาอังกฤษ และไม่ได้เน้นย้ำให้ผู้เรียนตระหนักถึงข้อแตกต่างเล็กๆน้อยๆของการใช้ภาษาอังกฤษทั้งสองแบบ หรือหากผู้เรียนขาดความใส่ใจเรื่องรายละเอียดปลีกย่อยในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งสองแบบ ก็อาจเกิดการใช้ภาษาอังกฤษปะปนกันอย่างไม่เป็นระบบ และในบางสถานการณ์ยังอาจก่อให้เกิดการสื่อความหมายผิดพลาดด้วย เช่นในบางกรณีที่ผู้พูดใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษเพื่อสื่อความหมายอย่างหนึ่ง แต่ในสังคมอเมริกันคำศัพท์ดังกล่าวกลับมีความหมายอีกอย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังส่ง 'ยางลบ' ให้ ก็ต้องพูดประโยคว่า 'Please give me the rubber.' กับผู้ฟังชาวอังกฤษหรือผู้ที่เรามั่นใจว่าใช้ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ แต่จะต้องเปลี่ยนไปพูดประโยคว่า 'Please give me the eraser.' กับผู้ฟังชาวอเมริกันหรือผู้ที่เรามั่นใจว่าใช้ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน เนื่องจากคำว่า 'rubber' สำหรับชาวอเมริกันนั้นหมายถึง 'ถุงยางอนามัย' (Hornby, 2005: 1328) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าข้อผิดพลาดเพียงเล็กน้อยที่เกิดจากการไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งสองแบบก็อาจส่งผลกระทบต่อการใช้สื่อสารได้มากเช่นกัน

ในปัจจุบันพบว่าผู้เรียนจำนวนไม่น้อยที่ใช้ภาษาอังกฤษทั้งสองแบบปะปนกัน แม้จะรู้ข้อแตกต่างของภาษาอังกฤษทั้งสองแบบดี และมีจำนวนไม่น้อยที่ไม่รู้ข้อแตกต่างของภาษาอังกฤษทั้งสองแบบ โดยข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้ภาษาอังกฤษทั้งสองแบบมีตั้งแต่การใช้คำศัพท์ที่สะกดคำทั้ง

แบบอังกฤษและแบบอเมริกันปะปนกัน การใช้คำศัพท์แบบอังกฤษและแบบอเมริกันปะปนกันในสถานการณ์การใช้ภาษาในหนึ่งครั้ง และการเข้าใจแนวความคิด (concept) ของคำศัพท์บางคำผิดไป การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจด้านการใช้ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของผู้เรียนไทย โดยเน้นในระดับคำเป็นหลัก ทั้งในด้านการสะกดคำ การเลือกใช้คำศัพท์ ตลอดจนความหมายของคำ เนื่องจากคำเป็นหน่วยภาษาขั้นพื้นฐานที่บ่งบอกความเป็นภาษาอังกฤษแบบใดแบบหนึ่งได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการที่ผู้เรียนใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกันได้อย่างถูกต้อง จะเอื้อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษในระดับประโยคได้อย่างถูกต้องเช่นกัน นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ยังมุ่งนำเสนอปัญหาที่เกิดจากการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของผู้เรียนไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นภาพสะท้อนให้กับผู้สอนภาษาอังกฤษ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและเป็นระบบ และในระยะยาวการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องนี้เองจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จด้านอาชีพการงานให้กับตนเองและจะนำประโยชน์ให้กับประเทศชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ ดังนี้

- 1.2.1 เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจด้านการใช้ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของผู้เรียนไทย โดยเน้นในระดับคำ ทั้งการสะกดคำ การเลือกใช้คำศัพท์ และความหมายของคำ
- 1.2.2 เพื่อนำเสนอปัญหาที่เกิดจากการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของผู้เรียนไทย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

- 1.3.1 ทราบถึงความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกันในระดับคำของผู้เรียนโดยภาพรวม
- 1.3.2 ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของผู้เรียนไทย
- 1.3.3 ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยให้มีระบบ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้มุ่งเน้นการวัดความรู้ความเข้าใจด้านการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ และภาษาอังกฤษแบบอเมริกันของผู้เรียนไทย โดยมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

- 1.4.1 ศึกษาเรื่องการสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน
- 1.4.2 ศึกษาเรื่องการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน
- 1.4.3 ศึกษาเรื่องความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษและภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน